

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАКАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ» ЗАКАРПАТСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ**

СХВАЛЕНО

Вченою радою
КЗ «ЗІППО» ЗОР
«12» січня 2026 р.,
протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. директора Комунального
закладу «Закарпатський інститут
післядипломної педагогічної
освіти» Закарпатської обласної
ради

Сивохоп Я.М.
(прізвище та ініціали)

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників
«ПІДГОТОВКА НАДАВАЧІВ ПОСЛУГ З ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДТРИМКИ
ТА ДОПОМОГИ ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ (ЗДІЙСНЕННЯ
СУПЕРВІЗІЇ) У СФЕРІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»**

Розробники: Комунальний заклад «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради. (**Січка Вікторія Іванівна**, кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради; **Рацюк Олеся Іванівна**, методист кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради).

Напрямок підвищення кваліфікації: Підготовка надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти.

Розроблено на основі Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти (наказ МОН від 13.09.2024 №1311).

Термін дії програми: з 19.01.2026 до 30.12.2030 року.

Рецензенти:

Василь Химинець, доктор фізико-математичних наук, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради;

Галина РОЗЛУЦЬКА, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність Програми зумовлена необхідністю створення та розвитку системи професійної підтримки педагогічних працівників у процесі реалізації Концепції «Нова українська школа», упровадження компетентнісного й діяльнісного підходів відповідно до Державних стандартів загальної середньої освіти та оновленого Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Зміни у змісті, формах і методах освітньої діяльності, підвищені вимоги до професійної компетентності вчителя, а також зростання психологічного та емоційного навантаження актуалізують потребу педагогів у системному професійному супроводі.

Супервізія розглядається як ефективний інструмент професійної підтримки педагогів, що сприяє підвищенню якості викладання, розвитку педагогічної майстерності, формуванню здатності до самоаналізу, усвідомлення власних професійних ресурсів і труднощів. Запропонована Програма спрямована на підготовку фахівців, здатних надавати якісну професійну підтримку педагогічним працівникам на різних рівнях загальної середньої освіти, забезпечуючи психологічно безпечне, партнерське та розвиткове освітнє середовище, що відповідає сучасним викликам і пріоритетам освітньої політики України.

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо набуття (вдосконалення) компетентностей із здійснення супервізії у сфері загальної середньої освіти є універсальною і може охоплювати підготовку супервізорів для трьох рівнів освіти: початкової, базової та профільної середньої освіти враховуючи специфіку відповідних професійних і освітніх стандартів.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти

Обсяг: 30 год. (1 кредит ECTS).

Особливості реалізації програми.

Реалізація Програми з організації та проведення супервізії ґрунтується на поєднанні теоретичної підготовки, практичної діяльності та рефлексивного осмислення професійного досвіду. Важливою складовою Програми є використання супервізійних інструментів, методик і практик, спрямованих на розвиток професійної рефлексії, партнерської взаємодії та психологічної безпеки.

До реалізації Програми залучаються тренери-супервізори, які пройшли попередню підготовку з питань супервізійної діяльності, володіють методами організації та проведення супервізії.

До методичного інструментарію, крім традиційних форм навчання, включено інтерактивні методи, що забезпечують активне залучення слухачів:

– кейс-аналіз (аналіз педагогічних ситуацій із пошуком рішень);

- робота в малих групах (спільне опрацювання завдань, формування командних рішень);
- рольові ігри (відпрацювання супервізійних діалогів у змодельованих умовах);
- аналіз відеоматеріалів і практичних кейсів (розбір уроків, навчальних сесій, дискусій).

Застосування таких методів робить програму більш практико-орієнтованою та підвищує ефективність формування супервізійних компетентностей.

У процесі навчання слухачі поступово опановують зміст модулів Програми, виконують практичні завдання, беруть участь у тренінгах, групових обговореннях, моделюванні супервізійних ситуацій та виконують тестові завдання, що дає змогу перевірити рівень розуміння навчального матеріалу та здатність застосовувати його у практичній діяльності.

Завершальним елементом навчання є підсумковий тест або підготовка індивідуального або групового навчального проєкту з організації та проведення супервізії. Робота над проєктом здійснюється за методичного супроводу тренера або викладача та, за можливості, з обговоренням і обміном зворотним зв'язком у групі. Для успішного завершення Програми передбачається активна участь слухачів у більшості онлайн-зустрічей (орієнтовно не менше 75 %), виконання тестових завдань із результатом не нижче 70 % або підготовка та подання навчального проєкту. Такий підхід забезпечує поєднання самостійного опрацювання навчального матеріалу з підтримкою професійної спільноти та можливістю практичного застосування набутих знань і вмінь у супервізійній діяльності.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета програми – підготовка педагогічних працівників до здійснення супервізії у сфері освіти шляхом формування та вдосконалення професійних компетентностей, необхідних для надання системної професійної підтримки педагогам, спрямованої на підвищення якості освітнього процесу, розвиток педагогічної майстерності, професійної рефлексії та планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа» та чинної нормативно-правової бази.

Завдання програми:

- ознайомити слухачів із нормативно-правовими засадами організації та здійснення супервізії у сфері загальної середньої освіти;
- розкрити сутність, цілі, принципи, функції та цінності супервізії як інструменту професійної підтримки педагогічних працівників;
- сформувати розуміння ролі супервізії в системі професійного розвитку педагога та забезпеченні якості освітнього процесу;
- поглибити знання щодо форм, методів та інструментів супервізійної діяльності;

- сформувати та вдосконалити професійні компетентності, необхідні для виконання функцій супервізора;
- розвивати вміння планувати, організовувати та реалізовувати супервізійний цикл відповідно до чинних освітніх стандартів;
- сформувати здатність до розроблення та використання документації для здійснення супервізії;
- удосконалити навички ефективної професійної комунікації та партнерської взаємодії в супервізійному процесі;
- розвивати вміння застосовувати рефлексивні практики для підтримки професійного розвитку педагогів;
- мотивувати слухачів до безперервного професійного зростання, розвитку лідерських якостей та критичного осмислення власної професійної діяльності.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Предметно-методична компетентність (А2):

A2.1 Здатність аналізувати педагогічну діяльність супервізанта відповідно до вимог Державних стандартів загальної середньої освіти;

A2.2 Здатність супроводжувати впровадження компетентнісного та діяльнісного підходів у професійній діяльності педагогів;

A2.3 Здатність добирати та рекомендувати ефективні методи, прийоми й освітні технології з урахуванням індивідуальних професійних запитів педагога;

A2.4 Здатність сприяти формуванню професійної рефлексії та самовдосконаленню педагогів у процесі супервізії;

A2.5 Здатність підтримувати формування ціннісних орієнтирів педагогічної діяльності відповідно до ідей НУШ.

Інформаційно-цифрова компетентність (А3):

A3.1 Здатність використовувати цифрові інструменти для організації, проведення та документування супервізії;

A3.2 Здатність застосовувати електронні ресурси, онлайн-платформи та цифрові сервіси для дистанційної й очно-дистанційної супервізії;

A3.3 Здатність аналізувати й узагальнювати результати супервізії з використанням цифрових засобів.

Психологічна та емоційно-етична компетентність (Б1):

B1.1 Здатність забезпечувати психологічно безпечне та підтримувальне середовище у супервізійному процесі;

B1.2 Здатність враховувати психологічні особливості дорослих у процесі професійної взаємодії;

B1.3 Здатність дотримуватися етичних принципів супервізії: добровільності, конфіденційності, поваги та відповідальності.

Організаційна компетентність (Г2):

Г2.1 Здатність планувати, організовувати та реалізовувати супервізійний цикл відповідно до нормативних вимог;

Г2.2 Здатність координувати різні форми супервізії (індивідуальну, групову, очну, дистанційну);

Г2.3 Здатність розробляти та використовувати документацію для здійснення супервізії.

Оцінювально-аналітична компетентність (Г3):

Г3.1 Здатність здійснювати аналіз професійної діяльності педагога на основі спостережень, самооцінювання та супервізійної бесіди;

Г3.2 Здатність узагальнювати та верифікувати результати супервізії;

Г3.3 Здатність сприяти формуванню у педагогів здатності до професійної самооцінки, рефлексії та планування подальшого розвитку.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

У результаті проходження Програми слухачі:

знатимуть:

- нормативно-правові засади організації та здійснення супервізії у сфері загальної середньої освіти;
- сутність супервізії як інструменту професійної підтримки та розвитку педагогічних працівників;
- принципи, цінності, форми та методи супервізії відповідно до ідей Нової української школи;
- структуру та етапи супервізійного циклу;
- особливості андрагогічного підходу у роботі з педагогами;
- вимоги до документального забезпечення супервізійної діяльності.

умітимуть:

- планувати, організовувати та реалізовувати супервізійний цикл з урахуванням професійних запитів педагогів;
- проводити супервізійні бесіди з використанням ефективних комунікативних і рефлексивних технік;
- здійснювати професійне спостереження, аналіз і узагальнення результатів педагогічної діяльності;
- застосовувати інструменти супервізії для підтримки професійного розвитку та підвищення якості викладання;
- використовувати цифрові інструменти для організації та документування супервізії;
- розробляти документацію для здійснення супервізії та планування професійного розвитку педагога.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації включає докурсове опитування учасників, спрямоване на аналіз їхнього професійного досвіду, індивідуальних професійних здобутків, досягнень, рівня готовності до здійснення супервізійної діяльності та визначення запитів щодо професійної підтримки; виконання практичних завдань у процесі навчання, зокрема розроблення мініпроектів супервізії, планів супервізійних сесій, інструментів і рекомендацій для професійної підтримки педагогів на основі аналізу нормативних, науково-методичних і практичних джерел; рефлексію та самоаналіз професійної діяльності під час навчання; післякурсове опитування з метою самооцінювання рівня сформованості професійних знань і вмінь, необхідних для здійснення супервізії; підсумкове тестування для оцінювання засвоєння теоретичних положень і практичних аспектів супервізійної діяльності.

Система та критерії оцінювання результатів навчання. Система оцінювання результатів підвищення кваліфікації є комплексною та передбачає:

поточне оцінювання, що здійснюється під час виконання практичних завдань, участі у практичних заняттях, тренінгах, моделюванні супервізійних ситуацій, рефлексивних обговореннях;

формувальне оцінювання, спрямоване на надання зворотного зв'язку, підтримку професійного розвитку слухачів, коригування навчальної діяльності;

підсумкове оцінювання, яке здійснюється у формі підсумкового тестування та/або виконання комплексного практичного завдання.

Рівні досягнення результатів. Результати підвищення кваліфікації визначаються за такими рівнями:

високий рівень – слухач демонструє системні знання, впевнено застосовує інструменти супервізії, здатний самостійно планувати та реалізовувати супервізійний цикл;

достатній рівень – слухач володіє необхідними знаннями та вміннями, застосовує їх у типових ситуаціях супервізійної діяльності;

початковий рівень – слухач має базові уявлення про супервізію, потребує подальшої підтримки для практичного застосування набутих компетентностей.

Результати оцінювання фіксуються у підсумковій документації та є підставою для видачі документа про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

Документ про підвищення кваліфікації. За результатами виконання програми педагогічні працівники отримують сертифікат з описом досягнутих результатів.

Вартість: 750 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Підсумковий тест	Усього
МОДУЛЬ 1. Супервізія як інструмент професійної підтримки та професійного розвитку педагогічних працівників					
Тема 1.1. Ціннісні аспекти супервізії в освіті	2	2			4
Тема 1.2. Профіль супервізора		2			2
Тема 1.3. Принципи, форми та методи супервізії		2			2
Тема 1.4. Документальне забезпечення супервізії	2	2			4
Тема 1.5. Андрагогічний підхід в супервізії			2		2
Разом за модулем	4	8	2		14
МОДУЛЬ 2. Розвиток і вдосконалення супервізійних навичок					
Тема 2.1. Цикл супервізії	2	2			4
Тема 2.2. Планування і проведення супервізійної бесіди		2	1		3
Тема 2.3. Інструменти для супервізії		2	1		3
Тема 2.4. Супервізія як інструмент розвитку професійної саморефлексії		2			2
Тема 2.5. Розвиток лідерських якостей у супервізорів		2			2

Підсумковий тест				2	2
Разом за модулем	2	10	2	2	16
Усього	6	18	4	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Зміст Програми розроблено з урахуванням аксіологічного, особистісно-орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного підходів.

Програма містить два модулі та десять взаємопов'язаних тем.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год., з них: 6 год. – лекційні заняття, 18 год. – практична робота, самостійна робота – 4 год., 2 год. – підсумкові заходи.

Самостійна робота передбачає опрацювання навчального матеріалу лекційних занять, підготовку до практичних занять, а також самостійне опрацювання додаткового матеріалу до окремих змістових модулів або тем у вільний від аудиторних занять час.

На завершальному етапі навчання за Програмою підвищення кваліфікації слухачі складають підсумковий тест.

Розподіл годин за видами діяльності має орієнтовний характер; послідовність і кількість годин на вивчення окремих тем може змінюватися суб'єктами підвищення кваліфікації у межах часу, передбаченого Програмою та відповідно до запитів цільової групи та рівня їх підготовки.

Вибір форм організації освітнього процесу, методів і засобів навчання здійснює суб'єкт підвищення кваліфікації для досягнення результатів навчання, визначених програмою.

Навчально-методичним забезпеченням програми є:

- зарубіжні й вітчизняні публікації з проблеми супервізії в освіті, освітнього менеджменту, післядипломної педагогічної світи, розвитку загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників;
- матеріали навчальних занять (лекцій, практичних занять, навчальних тренінгів, семінарів, конференції з обміну досвідом;
- рекомендації щодо організації та змісту самостійної роботи з використанням рекомендованих джерел, інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання, можливостей дистанційного навчання (відео-лекції, друковані матеріали, чати, онлайн-вправи, презентації тощо).

МОДУЛЬ 1. Супервізія як інструмент професійної підтримки та професійного розвитку педагогічних працівників

Тема 1.1. Ціннісні аспекти супервізії в освіті

Огляд законодавства, що регулює супервізію в освіті. Сутність супервізії, її цілі, функції та завдання. Супервізор та супервізант: сутність понять. Співпраця супервізора і супервізанта на основі цінностей НУШ. Сфери підтримки, взаємний вплив, стилі взаємодії. Теорія і практика супервізії в Україні. Міжнародний досвід здійснення супервізії.

Тема 1.2. Профіль супервізора

Структурно-змістові компоненти профілю супервізора: цінності, якості, професійні компетентності. Орієнтовна характеристика цінностей супервізора (загальнолюдські, професійні, демократичні). Перелік особистісних якостей супервізора. Ключові компетентності, якими має володіти супервізор. Самооцінювання супервізором компетентностей, необхідних для успішної супервізії. Передумови успішної супервізії. Характеристика основних ролей супервізора: консультант, тренер, наставник, фасилітатор, лідер. Функції супервізора.

Тема 1.3. Принципи, форми та методи супервізії.

Принципи супервізії: людиноцентризм, доступність, відповідальність, академічна доброчесність, академічна свобода, партнерство, добровільність, об'єктивність, гуманізм, демократизм, сприяння навчанню впродовж життя, відкритість, конфіденційність, збереження довіри та психологічного комфорту. Методи супервізії: супервізійна бесіда (діалог), консультування, спостереження, опитування, самооцінювання, аналіз документів, рефлексія, демонстрація / візуалізація практики викладання, практичні рекомендації, рольова гра, аналіз відеоматеріалів та ін. Форми організації та проведення супервізії (за способом організації: очна, очно-дистанційна, дистанційна; за кількістю учасників: індивідуальна, групова). Результати супервізії. Об'єктивність вимірювання результатів супервізії.

Тема 1.4. Документальне забезпечення супервізії.

Забезпечення умов для проведення супервізії, узагальнення та верифікації результатів. Оформлення документів для здійснення супервізії: запит на проведення супервізії; договір з проведення супервізії; план-графік проведення супервізії; акт здачі-приймання наданих послуг супервізії; звіт про проведення супервізії, свідоцтво про проходження супервізії.

Тема 1.5. Андрагогічний підхід в супервізії.

Сутність андрагогіки. Місце андрагогіки у супервізії (розуміння потреб дорослих, стимулювання до саморозвитку тощо). Основні закономірності та

принципи навчання супервізорів. Врахування андрагогічного підходу під час роботи із супервізантами: самостійність, опора на особистий та професійний досвід, індивідуалізація, системність, елективність, актуалізація результатів навчання, професійна підтримка, розвиток освітніх потреб.

МОДУЛЬ 2 Розвиток і вдосконалення супервізійних навичок

Тема 2.1. Цикл супервізії Етапи організації супервізії: підготовчий (забезпечення умов для проведення супервізії/-й); основний (проведення супервізійної/-их сесії/-й); заключний (узагальнення, верифікація результатів). **Підготовчий етап.** Забезпечення організаційних умов для проведення супервізії. Самооцінювання діяльності супервізанта як компонент підготовчого етапу у циклі супервізії. Опрацювання (попереднє) супервізором результатів само оцінювання супервізанта, ознайомлення з вибраними пріоритетами для покращення професійної діяльності вчителя, визначення точок для зростання супервізанта.

Основний етап. Супервізійна сесія: планування (бесіда з планування), спостереження і вивчення робочої документації, осмислення (бесіда за підсумками спостереження), практичні поради та їх застосування, рефлексивний аналіз. Планування (бесіда з планування). Обговорення супервізором та супервізантом результатів само оцінювання супервізанта, пріоритетів та труднощів у його професійній діяльності. Планування навчальних занять для спостереження: визначення цілей, показників успіху, підходів, стратегій, практичних рішень для реалізації вимог Державних стандартів загальної середньої освіти. Визначення особистих професійних цілей і процесу саморозвитку відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти».

Спостереження і вивчення робочої документації: спостереження за практикою супервізанта (уроком/заняттям, перервами), фіксація ключових моментів у протоколі спостереження для подальшого опрацювання, попереднє оцінювання успішності уроку/заняття, осмислення супервізором ефективності використаних супервізантом підходів, стратегій, прийнятих рішень під час уроку/заняття. Вивчення робочої документації супервізанта: навчальної програми, календарного та поурочного планування, власного портфоліо, учнівських робіт та проєктів тощо.

Осмислення (бесіда за підсумками спостереження): обговорення супервізором та супервізантом результатів уроку/заняття на базі проведених спостережень, сумісний аналіз та висновки щодо причинно-наслідкових зв'язків між очікуваним і отриманим результатом, визначення ефективних і

неефективних стратегій та рішень, використаних супервізантом під час уроку/заняття. Рефлексивний аналіз (рефлексивна бесіда): рефлексивний аналіз результатів відтворення нових практик під керівництвом супервізора та самостійної інтеграції отриманих знань і умінь у практику роботи супервізанта, висновок щодо ефективності наданих порад.

Заключний етап. Узагальнення та верифікація результатів проведення супервізії: планування професійного розвитку супервізанта, отримання зворотного зв'язку про результати супервізії, складання супервізором документації за результатами роботи.

Тема 2.2. Планування і проведення супервізійної бесіди.

Супервізійна бесіда, її мета, умови для досягнення результату, акценти на рефлексію та допомогу супервізанту самостійно визначати труднощі, усвідомлювати свої дії, знаходити рішення. Навички супервізора для ефективної комунікації: використання різних типів запитань (закрите і відкрите, уточнююче, з'ясування/зондування, навідне), пауза, перефразування, навички невербальної мови.

Тема 2.3. Інструменти для супервізії.

Анкети самооцінювання та встановлення зворотного зв'язку для супервізантів щодо готовності до системної реалізації вимог Державних стандартів загальної середньої освіти та Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Діагностичні тести щодо виявлення професійного рівня педагога. Портфоліо супервізанта. Щоденник рефлексії супервізанта. Форма спостереження за уроком/заняттям педагога. План професійного розвитку супервізанта.

Тема 2.4. Супервізія як інструмент розвитку професійної саморефлексії.

Етапи професійної саморефлексії. Стимулювання рефлексивного мислення та самоаналізу в супервізантів. Використання різних методів та прийомів рефлексії для підвищення ефективності супервізійного процесу: асоціативний куш, самооцінка, метод прес, «закінчи речення», «колесо балансу» тощо.

Тема 2.5. Розвиток лідерських якостей у супервізорів.

Характеристика якостей ефективного лідера-супервізора (професійний досвід і компетентність, високий рівень комунікації, віра у трансформацію і адаптивність освіти, впевненість у собі, бажання бути рольовою моделлю для супервізантів, прагнення до самовдосконалення). Характеристика та особливості застосування різних лідерських стилів супервізора. Показники реалізації лідерства у супервізії. Вплив супервізії на розвиток лідерських якостей

супервізора. Дії супервізора, що спрямовані на розвиток його лідерських якостей. Розвиток лідерських якостей у супервізорів.

3.1. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

1. Аналіз власного професійного досвіду та визначення готовності до здійснення супервізійної діяльності.
2. Опрацювання нормативно-правових документів, що регламентують надання професійної підтримки та здійснення супервізії у сфері загальної середньої освіти.
3. Самооцінювання професійних компетентностей супервізора відповідно до вимог Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти».
4. Розроблення профілю супервізора (цінності, якості, ролі, компетентності).
5. Моделювання супервізійного циклу (підготовчий, основний, завершальний етапи).
6. Розроблення плану індивідуальної супервізії педагогічного працівника.
7. Розроблення плану та сценарію супервізійної бесіди з використанням відкритих і рефлексивних запитань.
8. Аналіз фрагментів уроків / освітніх ситуацій з позиції супервізора та формулювання професійних рекомендацій.
9. Добір і апробація інструментів супервізії (анкети самооцінювання, форми спостереження, щоденник рефлексії тощо).
10. Розроблення пакета документації для здійснення супервізії (запит, план-графік, протокол спостереження, звіт).
11. Моделювання індивідуальної та групової супервізійної сесії.
12. Розроблення мініпроєкту супервізії для конкретного освітнього запиту педагога.
13. Аналіз професійних труднощів педагогів та визначення шляхів їх подолання в супервізійному процесі.
14. Виконання рефлексивних вправ щодо власної супервізійної позиції та професійної ідентичності.
15. Планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку супервізора.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Нормативно-правові засади здійснення супервізії у сфері загальної середньої освіти в Україні.
2. Андрагогічний підхід у супервізії: особливості навчання та підтримки дорослих.
3. Методи та інструменти супервізії: можливості та обмеження застосування.

4. Професійна рефлексія як умова розвитку педагогічної майстерності.
5. Документальне забезпечення супервізійної діяльності.
6. Психологічна безпека та етичні засади супервізії.
7. Профілактика професійного вигорання педагогічних працівників у супервізійному процесі.
8. Використання цифрових інструментів у процесі супервізії.
9. Планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагога за результатами супервізії.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту» (зі змінами № 3143-IX від 10.06.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1190-2018-%D0%BF#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/672-2020-%D0%BF#Text>
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.09.2024 № 1349 «Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти».
6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyiosvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
7. Порядок надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): наказ МОН від 14.06.2024 № 855 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 06 серпня 2024 р. за №1201/42546). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE42546?an=2>
8. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа». 2018. URL: <https://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2018/12/SUPERVIZIYA-POLOZHENN-2.pdf>

Основна література

1. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/index.php?m=2&b=348>
2. Венгловська О., Гладкова Г., Новик І. Методичні рекомендації щодо надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії). УІРО, 2024. <https://uied.org.ua/metodychni-rekomendacziyi->

shhodonadannya-profesijnoyi-pidtrymky-ta-dopomogy-pedagogichnym-praczivnykamzdijsnennya-superviziyi/

3. Мушкевич М. І. Супервізія : навч. посіб. (до курсу «Супервізія») / Мирослава Іванівна Мушкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 188 с.
4. Новик І., Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально-методичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024. <https://uied.org.ua/pidgotovkasupervisoriv-dlya-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity-komplekt-navchalnometodychnogo-zabezpechennya/>
5. Новик І., Венгловська О. Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів. Київ. УІРО. 2023. 111 с.
6. Підготовка тренерів для навчання супервізорів у сфері загальної середньої освіти (за програмою підготовки надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): керівництво для тренерів / укладачі І. Горбенко, С.Королук, О.Федоренко. Київ, 2024. URL: <https://uied.org.ua/pidgotovka-treneriv-dlya-navchannya-supervisoriv-u-sferizagalnoyi-serednoyi-osvity/>
7. Супервізія як стратегія покращення якості викладання. Порадник для супервізорів (наставників). 2018. URL: https://cprpploz.at.ua/poradnik_dlja_supervisoriv.pdf
8. Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів (порадник для супервізорів (наставників)). 2018. URL: <http://surl.li/cpalcp>
9. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності: збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О.Федоренко; за заг.ред. І.Новик. Київ: УІРО, 2024. <https://uied.org.ua/uchytelskyj-apgrejd-samooczinyuvannya-profesijnoyi-diyalnosti/>
10. Module 17: Supervision - Supporting Professionals and Enhancing Service Quality URL: <https://www.issa.nl/node/370>